

Творчість Володимира Винниченка

Володимир Кирилович Винниченко

Прозаїк і драматург,
визначний політик,
керівник першого
українського уряду,
автор 14 романів та
близько 100 оповідань.

Володимир Винниченко
(1880—1951)

Творчість Володимира Винниченка розпадається на два періоди: перший охоплює більшу частину його творів «малої форми» (нариси, оповідання), написаних (із 1902 до наступу реакції після революції 1905 . До другого періоду відносяться оповідання, п'єси і романи, які з'явилися після революції 1905 року.

Перший період

Живлячись настроями бідняцько-батрацьких мас в епоху наростання революції (селянські рухи 1902) і революційними прагненнями відомої частини української інтелігенції, Винниченко уже з перших кроків своєї творчості почав розповідати нове і по-новому («Біля машини», «Контрасти», «Голота», «На пристані», «Раб краси», «Хто ворог?», «Голод», «Салдатики», «Кузь та Грицунь», «Босяк», «Терень»). Всі ці твори майже повністю позбавлені народницького підходу і забарвлення; без ідеалізації, художньо показані в боротьбі батраки, селяни і їх вороги.

Автор гаряче, майже публіцистично виявляє своє ставлення до цієї боротьби, наповнюючи оповідання революційністю, художньо втілюючи класову солідарність. Саме оформлення цих творів («мала форма» — стисло, коротко, популярно) розраховане на масове споживання, на революційну функціональність. Недарма деякі з оповідань випускалися як агіт-брошури. Але виявляючи революційну потенцію і безперспективність батраків, селян-бідняків, Винниченко кличе до них не міський пролетаріат, який був зрусифікований і відірваний від села, а «революційну» інтелігенцію.

В оповіданнях Винниченко виявив високу майстерність — уміння живо, вільно, захоплюючи розповідати і яскраво, художньо показувати.

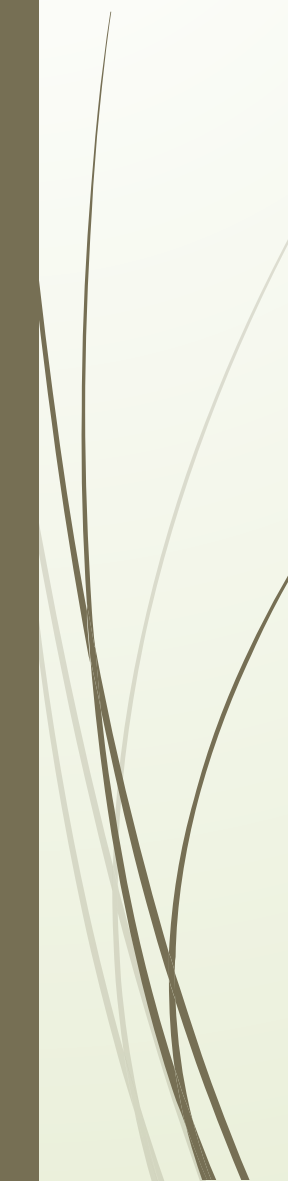

Другий період

Свій другий етап Винниченко починає драмами: «Дисгармонія», «Великий Молох», «Щаблі життя». За ними йдуть: «Memento», «Базар», «Брехня», «Чорна Пантера і Білий Медвідь». Попри те, що в деяких із них революційна дійсність знаходить відоме відображення вони все ж об'єктивно-занепадницькі, неревольюційні. Винниченко звертається винятково до охопленої реакцією української інтелігенції. Це пояснюється поразкою революції і національного руху. Винниченко намагається художньо розв'язувати хворобливі для інтелігента проблеми моралі, норм поведінки, проповідуючи «соціалістичну» реформу. Цим пояснюється і перехід до жанру драми, а згодом і роману.

На літературну творчість В. Винниченка цього періоду вплинули філософські концепції Ф. Ніцше.

Він передусім нещадно розкриває гнійники і критикує. У цій критиці він жорстокий і відвертий, але і поверховий, частково публіцистичний. Тут Винниченко у більшості випадків займає позицію індивідуального удосконалення. Протестуючи проти бруду, Винниченко виводить «позитивних» реформаторів, які сповідують свободу особистості по відношенню до колективу, «чесність із собою» тощо.

Винниченко розвиває і свій стиль, почавши із удосконаленого новими формальними елементами і мотивами реалізму перших оповідань; далі він дедалі більше переходить до імпресіоністичного стилю, яке у бездоганному вигляді можна побачити в творах і малої («Промінь сонця», «Зіна») і великої форми («Записки кирпатого Мефістофеля»). Психологічний реалізм як перехідний етап панує в перших романах і більшості драм, які вирізняються сценічністю, гостротою і цікавістю інтриги, яка побудована на контрастах.

Найкращі твори Винниченка відзначаються великою майстерністю. Імпресіонізм його характерно вирізняється, наприклад, фіксацією дієвих, переважно зорових деталей, а також тонких і водночас гостро діючих психологічних рухів-рефлексів. Сюжет, часто банальний і нескладний, Винниченко завжди загострює антитезами, а також несподіваними зовнішніми ефектами, насичуючи свої твори актуальними проблемами.

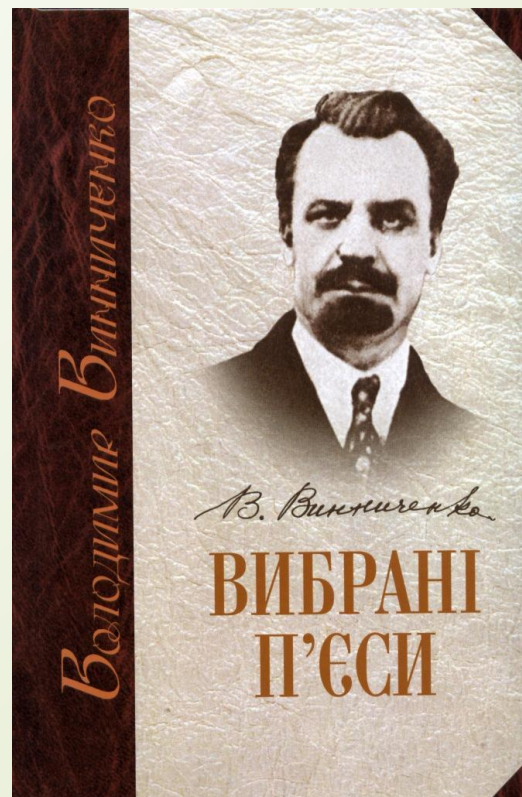
Володимир Винниченко — письменник світового рівня. В роки радянської влади його було викреслено з української літератури. Однак нині важливим є берегти його заповіт: «Стійте всіма силами за Україну...»

В еміграції Винниченко активно береться до літературної роботи з 1925 року. Його п'єси перекладаються на німецьку мову і з'являються в театрах Німеччини та інших європейських країн. На екранах Німеччини в 1922 році демонструється фільм «Чорна Пантера» (нім. «*Die schwarze Pantherin*»). Не забувають про Винниченка і в Україні. Київський державний драматичний театр імені Івана Франка здійснює постановку п'єси «Над».

Проблеми сценічного втілення п'єс обговорювали з драматургом Костянтин Станіславський і Володимир Немирович-Данченко, Микола Садовський і Гнат Юра. Лесь Курбас у своєму «Молодому театрі» поставив «Чорну Пантеру і Білого Медведя» за участю режисера-постановника Гната Юри.

Збірки Володимира Винниченка

Збірка «Краса і сила»

Збірка «Краса і сила» написана у 1906 році. До неї увійшло сім оповідань: «Заручини», «Контрасти», «Антрепреньор Гаркун-Задунайський», «Голота», «Біля машини», «Мнімий господін» й однойменне оповідання, яке дало назву збірці.

Збірка

«Дрібні оповідання. Книга II»

До збірки «Дрібні оповідання. Книга II» увійшли твори «Дим», «Темна сила», «Хто ворог?», «На пристані», «Уміркований та щирий», «Раб краси», «Малорос-європеєць», «Голод», «Честь», «Ланцюг».

«Третя книжка оповідань»

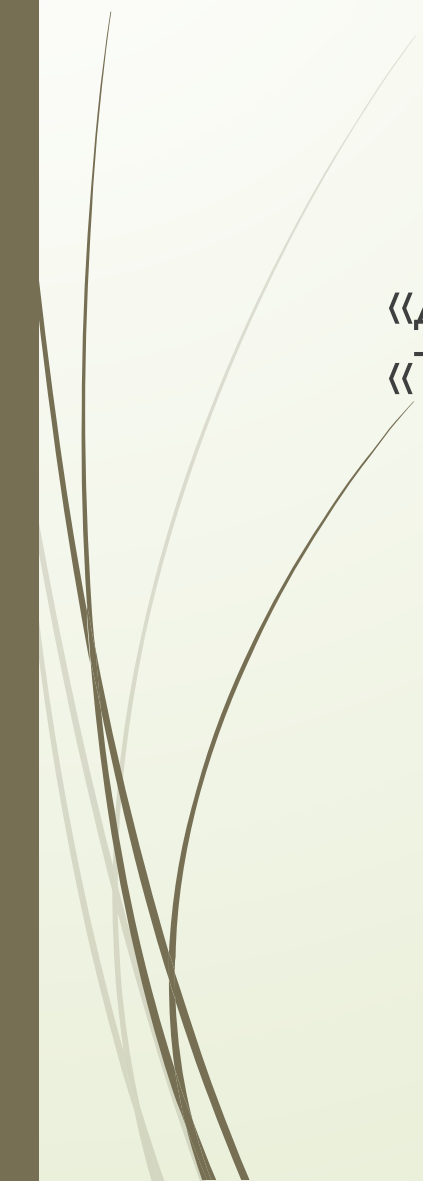

До «Третьої книжки оповідань» митець включив твори “Момент”, “Глум”, “Рабині справжнього”, “Записна книжка”, “Купля”, “Кумедія з Костем”, “Щось більше за нас” “Зіна”.

Збірка «Твори. Книга IV»

Збірка «Твори. Книга IV» містила твори «Дрібниця», «Студент», «Кузь та Грицунь», «Таємна пригода», «Чудний епізод», «Тайна».

Збірка «Твори. Книга V»

До збірки «Твори. Книга V» увійшли «Історія Якимового будинку», «Промінь сонця», «Федько-халамидник», «Маленька рисочка», «Чекання», «Таємність», «Виринок зі споминів».

Новела «Момент»

Новела «Момент» була написана у 1910 році. Фахівці визнали її справжньою перлиною творчості Винниченка. Автор порушує в ній проблеми, які споконвіку хвилювали людей.

У центрі твору – історія випадкової зустрічі революціонера-підпільника, від імені якого ведеться розповідь, та панни Мусі.

У новелі два мотиви – життя й смерті – сплетені у нерозривну єдність.

«Сонячна машина»

«Сонячна машина» – перший в Україні науково-фантастичний роман-утопія, в якому письменник створив оригінальну модель майбутнього суспільства.

Науково-фантастичний роман – це великий епічний твір, дія в якому відбувається в майбутньому щодо часу його написання.

Драматичні твори Володимира Винниченка

- Дисгармонія
- Брехня
- Закон
- Щаблі життя
- Гріх
- Дочка жандарма
- Молода кров
- Пригводжені
- Великий Молох
- Чорна Пантера і Білий Ведмідь

Володимир Винниченко прагнув якнайглибше проникнути в різні аспекти проблеми людського буття. Це зумовило органічному синтезу неореалізму та імпресіонізму в його прозі. Принцип такого синтезу письменник пояснив в одному з оповідань:

“Людина – це рух переживання, це думка, радість, печаль, мрія, страждання, надія. Техніка? Форма? Давайте її сюди, давайте найкращу, найдосконалішу форму: імпресіонізм, примітивізм, натуралізм, все, що може найкраще окреслити людину, давайте все сюди!”

Презентацію виконали

Студент 1 курсу

